

Majandus- ja kommunikatsiooniminister Erkki Keldo

Justiits- ja digiminister Liisa-Ly Pakosta

Kultuuriminister Heidy Purga

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon

Riigikantselei

Andmekaitse Inspeksioon

Tallinnas 9. juulil 2026

Euroopa meedia katusorganisatsioonid ühispoordumine Digital Omnibusi teemal

Saadame teile praktiliselt kogu Euroopa kommertsringhäälingut, ajakirjandust ja avalikõiguslikku meediat esindava kaheksa Euroopa meedia katusorganisatsiooni ühispoordumise, kus esitatakse konkreetseid muudatusettepanekud Euroopa Komisjoni Digital Omnibusi seaduseelnõule.

Ettepanekud keskenduvad kitsalt eelnõu artiklitele 88a ja 88b, mis reguleerivad, millistel tingimustel tohib veebiteenuse pakkuja töödelda kasutajaandmeid ilma eelneva nõusolekuta, ning kuidas nõusolekut edaspidi tohib küsida.

Eesti ajakirjanduse jaoks on need ettepanekud eluliselt olulised, kuna sätted mõjutavad ringhäälingut ja kõiki veebiväljaandeid, mis tuginevad digitaalsele reklaamiturule, tellimuste müügile ja veebiliikluse ning vaatajaskonna mõõtmisele.

Pöördumises tehakse viis põhilist ettepanekut:

- laiendada nn *white list* – tegevuste loendit, mida tohib teha ilma nõusolekuta, sh reklaami toimivuse mõõtmine;
- selgemalt ja laiemalt määratleda auditooriumi mõõtmise (*audience measurement*) erand ja siduda see Euroopa Meediavabaduse Määrusega (EMFA)
- kustutada artikkel 88a (4), mis piiraks nõusoleku küsimist kasutajalt
- kinnitada meediaettevõtete õigus siduda sisule ligipääs nõusolekuga (nn *consent or pay* – mudel)
- kustutada artikkel 88b, mis looks brauseripõhise tsentraliseeritud nõusolekusüsteemi.

White list madala riskiga andmetöötluks:

PROBLEEM: Eelnõus on nõusolekuta lubatud andmetöötluks loetelu liiga kitsas ega kata mitmeid tehnoloogiliselt ja äriliselt vältimatuid tegevusi, mida veebiteenuste toimimiseks igapäevaselt tehakse

ETTEPANEK: Lisada eelnõusse punkt, mis lubab ilma nõusolekuta madala riskiga töötlustoiminguid, ning anda Euroopa Komisjonile õigus delegeeritud õigusaktidega seda

loetelu tehnoloogia ja turu arenguga kohandada. See aitaks vältida tarbetuid nõusolekupäringuid tehniliste ja kahjutute protsesside jaoks ning aitaks tegelikult vähendada nõusolekuväsimust (*consent fatigue*), mis on ka Digital Omnibusi eesmärk.

Lisatavate töötlustoimingutena pakutakse välja:

- Põhiteenuse osutamine ja ligipääsu haldamine: sisselogimine/autentimine, tarkvarauuendused, ligipääsetavuse funktsioonid, privaatsusvalikute salvestamine.
- Teenuse parendamine ja kasutajakogemus: esimese osapoolte analüütika, A/B-testimine, kasutajaliidese optimeerimine.
- Teenuse terviklikkuse, turvalisuse ja nõuetekohase toimimise tagamine — sh pettuse, robotliikluse, loata ligipääsu ja teenusetingimuste rikkumise tuvastamine/tõkestamine.
- Reklaami edastamine ja toimivuse mõõtmine — sh sageduspiirangu küpsised, reklaami näitamine, vaatajaskonna mõõtmise küpsised, klikipettuse tõkestamine ja tulumudelite tugi.

Auditooriumi mõõtmine

PROBLEEM: Eelnõus kavandatud erand auditooriumi mõõtmiseks on liiga kitsalt sõnastatud ja jätab välja valdkonna traditsioonilised koostöövormid.

ETTEPANEK: Siduda mõiste "auditooriumi mõõtmine" otseselt Euroopa Meediavabaduse Määruse (EMFA, määrus 2024/1083) artiklitega 2(16) ja 24(1) ning laiendada erand selgesõnaliselt ka kolmandatele osapooltele, sh sõltumatutele auditooriumi mõõtmise pakkujatele, kes tegutsevad meediateenuse osutaja nimel või koos temaga. Samas täpsustatakse, et erand ei laiene nn pääsuahtidele (*gatekeepers*) DMA (määrus 2022/1925) tähenduses.

EMFA tunnistab, et auditooriumi mõõtmine on meediasektori jaoks ülioluline – see on aluseks reklaami hinnastamisele ja müügile, sisu kavandamisele ja uute teenuste arendamisele.

Nõusoleku küsimuse piirangud

ETTEPANEK: Kustutada artikkel 88a(4) ja sellega seotud põhjenduspunkt 45 tervikuna, või kui täielik kustutamine ei ole võimalik, siis vabastada meediateenuse osutajad sellest kohustusest eraldi erandiga.

Meediaorganisatsioonid hindavad kavandatud piiranguid ebaproportsionaalseks ja praktikas toimumatuks. Need takistaksid meediaettevõtetele tõhusalt kasutajatelt nõusolekut küsida ning kahjustaksid nõnda väljaannete digitaalset tulubaasi ja kvaliteetajakirjandusse investeerimise võimalust. Piirangutest võidaksid eelkõige suured platvormid, samas, kui Euroopa meedia mitmekesisus ja kodanike ligipääs infole kannataksid.

Nõusoleku sidumine sisule ligipääsuga (*consent or pay*)

ETTEPANEK: kinnitada põhjenduspunktis 46 sõnaselgelt, et sõltumatu ajakirjandus on demokraatiale oluline ning selle majandusliku jätkusuutlikkuse tagamiseks peab meediateenuse osutajal olema õigus siduda ligipääs oma sisule kasutaja nõusolekuga

Eesti Meediaettevõtete Liit

(sealhulgas õigus keelduda ligipääsust, pakkuda tasulist alternatiivi neile, kes nõusolekust keelduvad, või nõuda sisselogimist).

Consent or pay mudelit kasutavad paljud Euroopa väljaanded (sh suured uudisportaalid) juba praegu. Meediaettevõtted peavad säilitama kontrolli selle üle, mis tingimustel nad oma sisu kättesaadavaks teevad.

Tsentraliseeritud nõusolek brauseri tasandil (artikkel 88b)

PROBLEEM: Artikkel 88b looks arhitektuuri, kus kasutaja saaks anda oma nõusoleku(d) tsentraalselt brauseri või muu platvormi tasandil, mitte enam iga veebilehe/väljaande kaupa eraldi.

ETTEPANEK: Kustutada artikkel 88b ja sellega seotud sätted põhjenduspunktis 46 tervikuna. Meediaorganisatsioonide hinnangul soosiks artiklis 88b toodud lahendust just suuri platvorme ja brauseripakkujad, organisatsioone, kes juba praegu kontrollivad nõusoleku-infrastruktuuri ja on ühtlasi ise suured osalised digireklaami turul. Praegune lahendus võimaldaks brauseripakkujatel suruda end meediaettevõtte ja tema auditooriumi vahele ning kasutada privaatsuskaitset oma tegelikult turgu valitseva seisundi tugevdamiseks (see oleks otseses vastuolus DMA eesmärgiga piirata pääsuvahide võimu).

Lisaks tuleb märkida ka õiguslikku vastuolu: GDPR nõuab, et nõusolek oleks konkreetne ja informeeritud otsus, samas kui universaalsed brauserisignaalid on olemuselt üldised ja kontekstivälised.

Isegi siis, kui nõusolekuhaldusteenust pakuksid ettevõtted, kes ei ole pääsuvahid DMA tähenduses, kaotaksid meediaettevõtted siiski otsesuhte oma lugejate ja kasutajatega. Meediaettevõtete hinnangul langeks nõusoleku määr sellise mudeli puhul märkimisväärselt, sõltumata sellest, kes uue “väravavahi” rolli täidab.

Meie kirjale lisatud kaheksa meedia katusorganisatsiooni pöördumises on neid ettepanekuid detailsemalt käsitletud ning toodud ära ka konkreetsed parandusettepanekute sõnastused.

Loodame, et pöördumisest on abi Eesti seisukoha täpsustamiseks selles küsimuses ning nõnda Eesti meediaettevõtetele arengut ja elujõudu võimaldava ettevõtluskeskkonna loomisel. Oleme valmis kõiki neid ettepanekuid lähemalt selgitama ja täpsustama.

Lugupidamisega

Väino Koorberg
Eesti Meediaettevõtete Liidu tegevjuht

Lisa: Kaheksa Euroopa meedia katusorganisatsiooni ühispöördumine